

Startnotitie

25 april 2024

Onderwerp: Verkenning & Participatie naar Windenergie Hoorn 80

Startnotitie Verkenning & Participatie Windenergie Hoorn 80

Onderzoeken, informeren, participeren en uitgangspunten bepalen samen met de omgeving, stakeholders, initiatiefnemers, instellingen/organisaties, belanghebbenden en geïnteresseerden

1. INLEIDING

Klimaatopgave

Om de gevolgen van de klimaatverandering te beperken hebben we zowel internationaal als nationaal afspraken gemaakt. In 2030 moet Nederland 55% minder broeikasgassen uitstoten vergeleken met 1990. Het streven is zelfs 60% vermindering. In 2050 wil Nederland energieneutraal zijn. De ambitie van Hoorn is om in 2040 een energieneutrale stad te zijn. Door onze energievoorziening te verduurzamen kunnen we bijdragen aan dit doel.

Regionale Energie Strategie (RES)

In de RES NHN is voor de regio Noord Holland Noord afgesproken dat er uiterlijk in 2030 3,6 TWh aan duurzame energie op land is gerealiseerd. Voor Westfriesland betekent dit dat 0,7 TWh duurzame energie gerealiseerd moet worden. Tot nu toe is de stand Westfriesland 0,2 TWh. De gemeente Hoorn draagt bij door realisatie van zon op alle bestaande daken. Dit is echter onvoldoende om als stad en als een van de grootverbruikers van Westfriesland een bijdrage te kunnen leveren aan de RES 1.0 NHN.

Anno 2024 worden de gevolgen van klimaatverandering steeds meer zichtbaar. Ook de huidige internationale ontwikkelingen (gasschaarste, hoge energieprijzen en energiearmoede) onderstrepen het belang van voldoende duurzame lokaal opgewekte energie. De urgentie om de RES uit te voeren wordt daarmee steeds groter. Daar komt bij dat lokaal opgewekte energie ook kan bijdragen aan het oplossen van netcongestie waar veel bedrijven mee te maken hebben, het ontwikkelen van woningbouw en voorzieningen én het verduurzamen van de mobiliteit.

Door Hoorn 80 in de herijking RES toe te voegen als zoekgebied windenergie kan mogelijk een flinke bijdrage worden geleverd aan de opgave voor duurzame energie op land zoals afgesproken in de RES 1.0 NHN. Een verkenning is nodig om te bepalen of er mogelijkheden zijn om bij Hoorn 80 windenergie te kunnen ontwikkelen.

2. INHOUD

Startnotitie

Voorliggende startnotitie beschrijft de wijze waarop de verkenning naar het realiseren van windenergie bij Hoorn 80 wordt uitgevoerd. Deze startnotitie is onderdeel van het besluit om Hoorn 80 als zoekgebied toe te voegen in de RES 2.0 .

De uitkomst van de verkenning geeft weer of windenergie in het zoekgebied Hoorn 80 mogelijk is en zo ja welke uitgangspunten hiervoor van toepassing zijn. De uitkomsten worden gedeeld met de raad zodat zij een afgewogen integraal besluit kunnen nemen over het ontwikkelen van windenergie.

Het doel van de verkenning is om uitgangspunten op te stellen waaronder de gemeente windenergie bij Hoorn 80 verantwoord vindt. Met het vaststellen van de uitgangspunten zorgen we ervoor dat de omgeving, de initiatiefnemers en andere betrokkenen in belangrijke mate weten wat ze kunnen verwachten als het om windenergie gaat.

De provincie is het bevoegd gezag voor windenergie. Om die reden betrekken we de provincie intensief bij het opstellen van de uitgangspunten.

Initiatiefnemer(s)

Een deel van het zoekgebied Hoorn 80 (de Schellinkhouterdijk) is in eigendom van het Hoogheemraadschap (hierna HHNK). Initiatiefnemers die in dit zoekgebied windenergie willen ontwikkelen kunnen zich daarom melden bij het HHNK. Het HHNK beslist uiteindelijk als grondeigenaar met wie zij het ontwikkelen van windenergie verder willen verkennen.

Nieuwe windturbines kunnen door ondernemers gezien worden als oplossing voor de netcongestie en voor het verduurzamen van de eigen werkprocessen. Ook energie coöperaties willen graag meedoen om windenergie te ontwikkelen om daarmee invulling te geven aan het gewenste lokale eigendom.

(Financiële) Participatie is belangrijk

In het landelijke klimaatakkoord is afgesproken dat bij projecten voor hernieuwbare energie wordt gestreefd naar minimaal 50% lokaal eigendom. De ervaring leert dat het meedenken en financieel meedoen met hernieuwbare energieprojecten de maatschappelijke acceptatie ervan verhoogt.

Relevante wettelijke kaders

Nationaal

Algemene wet bestuursrecht

Omgevingswet (Ruimtelijke Ordening, Milieu, Water, Erfgoed etc.)

Klimaatwet

Elektriciteitsnet

Milieunormen windmolens 2024 (dit jaar verwacht)

Provincie

Provinciale Omgevingsvisie en -verordening

Gemeente

Coalitieakkoord

Omgevingsvisie Hoorn

RES 1.0 en ontwerp RES 2.0

Regio

Regionaal beleidskaders Zon- en Windenergie

Omgevingsvisie Hoorn

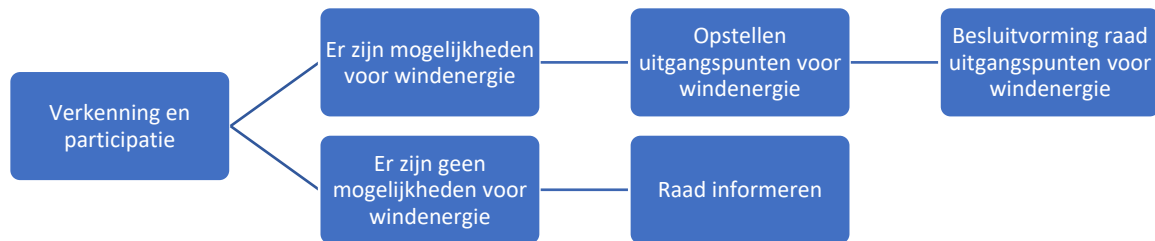
Hoorn wil in 2040 energieneutraal zijn en alle energie binnen de regio opwekken. Om deze doelstelling waar te maken gaan we binnen Hoorn op zoek naar schone energiebronnen, voor het verwarmen van onze huizen, voor ons vervoer en voor onze industrie. **Deze duurzame energie krijgen we bijvoorbeeld van windmolens, zonnepanelen en aardwarmte.** We kijken samen in de regio naar de beste mogelijkheden. Dit noemen we de 'Regionale Energie Strategie'.

Financieel kader

De kosten en de organisatie voor de verkenning en participatie zijn voor de initiatiefnemers. De gemeente blijft wel actief betrokken bij de verkenning en participatie. Zij heeft hierin een faciliterende, sturende en controlerende rol.

3. PROCES

Aanpak op hoofdlijnen

De uitwerking van het zoekgebied Hoorn 80 willen we starten door verkenning en participatie met de omgeving en belanghebbenden. De uitkomsten van deze verkenning en participatie geeft weer of windenergie in het zoekgebied Hoorn 80 mogelijk is en zo ja welke uitgangspunten hiervoor van toepassing zijn. De uitkomsten worden gedeeld met de raad zodat zij een afgewogen integraal besluit kunnen nemen over het ontwikkelen van windenergie in het zoekgebied bij Hoorn 80.

Het doel van de verkenning is om uitgangspunten op te stellen waaronder de gemeente windenergie bij Hoorn 80 verantwoord vindt. Die uitgangspunten willen we zoveel mogelijk samen met de betrokkenen maken. Zowel de voor- als tegenstanders. De omgeving, initiatiefnemers en belanghebbenden kunnen zo aangeven wat zij belangrijk vinden bij het ontwikkelen van windenergie, waar ze zich zorgen over maken of welke kansen ze zien. De uitgangspunten kunnen zowel over het proces als over de meer inhoudelijke onderwerpen gaan (zoals inpassing, milieu, natuur etc.). Uiteraard zijn en blijven er inwoners en partijen tegen de komst van windturbines. Ook zij zijn welkom bij dit proces. Graag zelfs. Daarbij vragen wij om een constructief kritische houding om tot realistische uitgangspunten te komen.

Met het laten vaststellen van de uitgangspunten zorgen we ervoor dat de omgeving, de initiatiefnemers en andere betrokkenen in belangrijke mate weten wat ze kunnen verwachten als het om windenergie bij Hoorn 80 gaat.

Daarnaast worden de uitgangspunten meegegeven aan de provincie als bevoegd gezag om deze op te nemen in de Provinciale Ruimtelijke Verordening.

Uitgangspunten

Er wordt uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- Met de invulling van het zoekgebied voor windenergie bij Hoorn 80 dragen we bij aan de gemeentelijke ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn.
- We organiseren zo veel mogelijk betrokkenheid voor de belanghebbenden in het proces én in financiële zin.
- Het beleidskader wind en zonne-energie Westfriesland is de leidraad van de verkenning en participatie.

- Tijdens de verkenning en participatie gaan we uit van een constructief kritische houding om tot realistische uitgangspunten te komen.
- We gaan uit van lokaal maatwerk in één samenhangend plan. Dit betekent dat er rekening moet worden gehouden met andere actoren in de omgeving zoals bijvoorbeeld geplande woningbouw.
- Er wordt gestreefd naar 50% lokaal eigendom.
- De uitkomsten van de verkenning en participatie worden gedeeld met de raad zodat zij een integrale (belangen)afweging kunnen maken over de ontwikkeling van windenergie.
- De uitgangspunten voor het ontwikkelen van windenergie bij Hoorn 80 worden in de organisatie en het omgevingsbeleid verankerd.

Verkenning

Gedurende de verkenning wordt de haalbaarheid onderzocht op de volgende aspecten:

Technische haalbaarheid en milieu-/omgevingseffecten

Voor het ontwikkelen van windenergie bij Hoorn 80 zijn onderzoeken noodzakelijk om te kunnen beoordelen of windenergie mogelijk is. Denk hierbij aan onder andere de volgende thema's:

- Ecologie / natuur
- Geluid
- Bodem
- Slagschaduw
- Veiligheidscontouren en hoogtebeperkingen
- Gezondheid
- Milieuriichtlijnen
- Erfgoed
- Waterkering

De kosten voor de onderzoeken zijn voor de initiatiefnemers. De gemeente blijft wel actief betrokken. Zij heeft hierin een faciliterende, sturende en controlerende rol.

Financiële haalbaarheid

Aan de hand van de verkenning wordt door initiatiefnemers de financiële haalbaarheid getoetst. Dit kan door middel van een financiële haalbaarheidsanalyse. Hierin wordt onderzoek gedaan naar de investeringsbudgetten, de daar tegenoverstaande mogelijke opbrengsten en exploitatiekosten.

Financiële participatie

In het landelijke klimaatakkoord is afgesproken dat bij projecten voor hernieuwbare energie wordt gestreefd naar 50% lokaal eigendom. Voor Hoorn is dit ook een belangrijk uitgangspunt. We gaan in overleg met de belanghebbenden op welke manier hier invulling aan gegeven kan worden. Deze invulling wordt opgenomen in de uitgangspunten. Het is aan de initiatiefnemers om een plan uit te werken dat daaraan voldoet.

Participatie

Maatschappelijke draagvlak

Parallel met de verkenning naar technische, milieu-/omgevingseffecten en financiële haalbaarheid wordt het maatschappelijk draagvlak verkend. Borging van dit draagvlak vindt plaats door middel van onderstaand participatieproces.

Uitgangspunt

Alle belanghebbenden worden uitgenodigd voor het participatieproces. Daarnaast worden raadsleden ook uitgenodigd om als toehoorder of meedenker aanwezig te zijn.

We zorgen dat het proces voor iedereen toegankelijk is: iedereen kan meedoen en wordt voldoende toegerust om mee te kunnen doen. Daarbij vragen wij om een constructief kritische houding om tot realistische uitgangspunten te komen.

De uitkomsten van de participatie worden gedeeld met de deelnemers, alle belanghebbenden, het college en de raad.

Deelnemers participatie

De uitgangspunten stellen we zo veel mogelijk samen op met HHNK en initiatiefnemers en alle belanghebbenden waaronder:

- Omwonenden, bedrijven en instellingen in het zoekgebied Hoorn 80
- Omwonenden, bedrijven en instellingen tot 10x tiphoogte*
- De aangrenzende gemeente Drechterland / dorp Schellinkhout
- Belangenorganisaties en overlegpartners
(denk aan NMF, Rijkswaterstaat, Provincie NH, de OD NHN, de GGD en Liander)
- Geïnteresseerde initiatiefnemers (bijv. de Energie Coöperatie West-Friesland, HVC)

*Wat is 10x tiphoogte: tiphoogte is de hoogte van de mast plus de wieklengte. Voor bedoelde windmolens zou het dan gaan om 150 meter x 10 = 1500 meter.

De provincie is het bevoegd gezag voor een windturbine-project. Hierdoor is het belangrijk dat zij vroegtijdig in het proces worden betrokken.

Klankbordgroep

Bij voldoende animo wordt een klankbordgroep ingericht. In de klankbordgroep zijn de verschillende belangen uit het gebied en daarbuiten vertegenwoordigd en hebben de deelnemers een gesprek waarin alle aspecten in samenhang worden besproken.

De klankbordgroep krijgt de status van een Omgevingsadviesraad (OAR) met een onafhankelijke voorzitter. Het advies van de klankbordgroep wordt in het raadsvoorstel opgenomen.

Naast de klankbordgroep is het uiteraard ook mogelijk om op individuele basis belangen in te brengen in het proces.

Van de overleggen wordt een verslag gemaakt.

Participatieproces

Op hoofdlijnen zal het participatieproces er als volgt uit zien:

Mate van participatie

Het participatieniveau verschilt per onderwerp. Bij sommige onderwerpen ligt de situatie al vast (zoals de redenen waarom er een zoekgebied is aangewezen). In andere gevallen kunnen we met lokale kennis de uitgangspunten versterken (zoals de wensen over financiële participatie). Hieronder is een niet-uitputtende lijst opgenomen voor een indruk van het participatieniveau bij de onderwerpen.

Onderwerpen	Participatieniveau
In beeld brengen locatie windmolens	Adviseren
Totstandkoming locatie windmolens	Informeren
Landschap, cultuurhistorie	Raadplegen en adviseren
Gezondheid, milieu en lokale normen	Raadplegen en adviseren
Natuur	Raadplegen en adviseren
Waterkering, veiligheid	Raadplegen en adviseren
Financiële participatie	Adviseren
Proces participatie	Adviseren

Bevoegd gezag	Raadplegen en informeren
Netinfra	Raadplegen en informeren

Vervolgproces

De uitgangspunten worden meegegeven aan de provincie als bevoegd gezag om deze op te laten nemen in de Provinciale Verordening. Hierdoor is het voor initiatiefnemers duidelijk aan welke uitgangspunten het ontwikkelen van windenergie bij Hoorn 80 moet voldoen.

Door als gemeente in het voortraject een goede basis neer te leggen, kunnen initiatiefnemers verder werken in de opgebouwde structuur en relaties in het gebied.

4. ROL GEMEENTERAAD EN COLLEGE

Stappen in het project	College	Raad
Vaststellen startnotitie (juli 2024).	Initiëren proces tot uitwerking van het zoekgebied.	Inbreng leveren op concept startnotitie en vaststellen van de definitieve startnotitie
Verkenning en participatie om te komen tot ontwerp-uitgangspunten (t/m Q4 2025).	Faciliteert, controleert en stuurt op het proces en ordent de uitkomsten.	Wordt uitgenodigd voor de bijeenkomsten en wordt geïnformeerd over het verloop en uitkomsten middels de kwartaalbrief Duurzaamheid.
Ontwerp-uitgangspunten (Q4 2025).	Initieert een voorstel voor de ontwerp-uitgangspunten op basis van de verkenning en participatie. Legt de ontwerp-uitgangspunten formeel ter inzage nadat de gemeenteraad geconsulteerd is.	Neemt kennis van de ontwerp-uitgangspunten en geeft wensen en bedenkingen mee. Ze betreft daarbij of de verkenning en participatie volgens het proces in deze startnotitie is verlopen.
Definitieve uitgangspunten (Q2 2026).	Voorstel voor definitieve uitgangspunten.	Vaststellen definitieve uitgangspunten.
Ruimtelijke procedure windplan door provincie NH (2026-2027).	Beeoordelen of plan aan de uitgangspunten voldoet.	Inbreng wensen en bedenkingen en eventuele zienswijzen op het plan.